

Modulisering i
vaksenopplæringa-
Kva meiner
Utdanningsforbundet?

Heidi Rennestraum og Sabine Exner
Bergen, 5. desember 2023

Pågåande prosess

- Moduliserte læreplanar på offentleg høvring. Frist var 1. desember
  - Sentralstyret har vedtatt eit overordna svar
  - Fagmiljø/klubbar vart oppfordra til å gi innspel til læreplanane
- Vurderingsformer på høvring. Frist 31. januar 2024
- Forskrift til ny opplæringslov på høyring. Frist 18. februar 2004
- Fastsetjast våren 2024
- Trer i kraft august 2024 – samtidig med ny opplæringslov

Bakgrunn

- **Fullføringsperspektivet**
- Nærmere 500 000 vaksne har ikkje fullført vgo
  - Stor andel med innvandrerbakgrunn
  - Lausere tilknytning til arbeidslivet
  - Fare for utanforskap
- **Arbeidskraftsbehov**
- Behov for flere fagarbeidere
  - Vaksne er ein rekrutteringskanal til yrkesfagene

Lov om integrering: Fleire skal ta formell grunnopplæring som del av introduksjonsprogrammet.

Meld.St. 21 Fulløringsreformen: Flere vaksne må fullføre VGO - utvida rett og modulisering

Modulstrukturert opplæring for voksne som hovudmodell

- Meld. St. 21 (2020 – 2021) *Fullføringsreformen*
  - grunnlaget for regjeringens forslag om at modulstrukturert opplæring skal være **hovudmodell** for **all** opplæring for voksne og at læreplanane skal modulstrukturert
- Innst. 585 S (2020-2021)
  - Stortinget gir sin tilslutning
- Iverksettes august 2024

Utdanningsforbundet meiner...

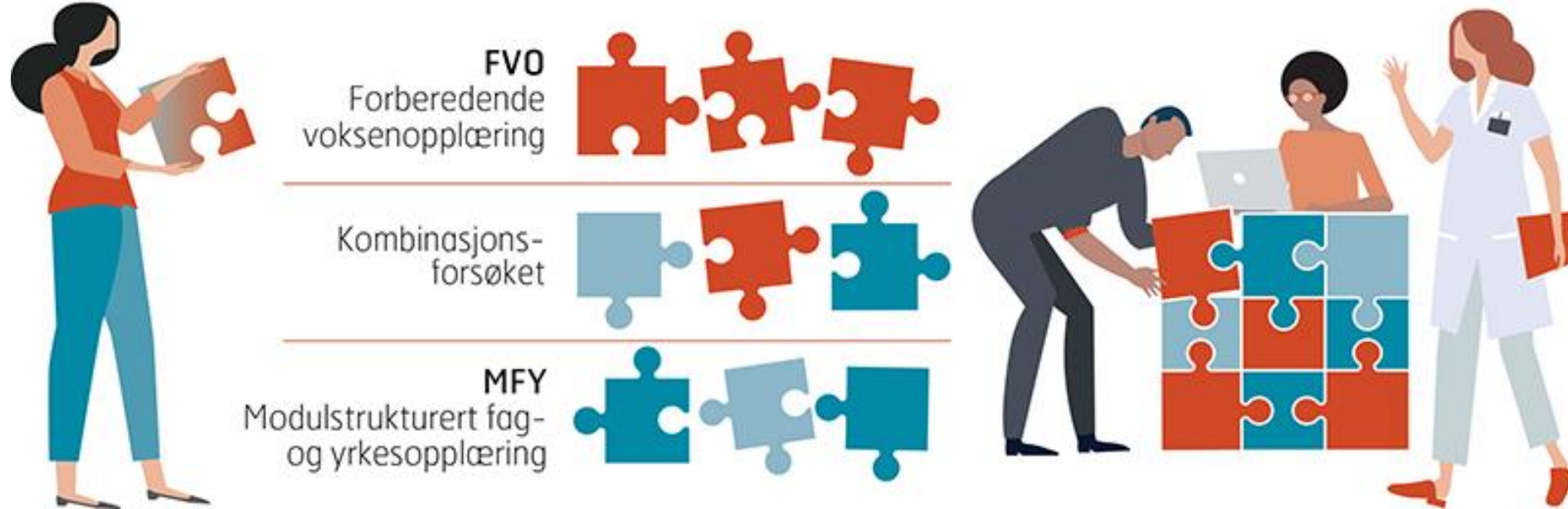
- Støttar modulisering av *vaksenopplæringa*. Opplæringa må organiserast på en måte som ivaretar heilskap og fagleg utvikling i opplæringa. Må føre frem til same sluttkompetanse
- Treng fleire tiltak som fremjar fleksibilitet og motivasjon i vaksenopplæringa.
- Vil modulisering sikre kvalitet i vaksenopplæringstilbodet, eller føre til oppsplitting og fragmentering av fagstrukturen?
- Fare for eit meir uoversiktleg vaksenopplæringstilbod.

(Høyringsvar til Liedutvalgets hovudrapport 2020)

- Må følgast opp med rammeverk og verktøy for realkompetansevurdering.

(Innspel til ny opplæringslov 2021)

Vil krevje betre samordning av vaksenopplæringa

Kva blir nytt?

- Fleire og nye grupper deltakarar i opplæring for vaksne
- Fleksible løp og påbygging mot ønska sluttkompetanse er ein helt ny måte å tenkje på
  - Løypande opptak
  - Ingen fastsett fag- og timefordeling
  - Individuelle planer
- God rådgiving, kartlegging og realkompetansevurdering blir avgjerande for å kunne gi kvar enkelt deltakar akkurat det hen trenger

Erfaringar

- Deltakarar har samansette og store oppfølgingsbehov- krev involvering og samordning
- Må avklare opplæringskontorets og NAVs roller, og deltakarens livsopphold.
- Bedriftsopplæring må supplerast med skulebasert opplæring
- Stort behov for undervisning i skule før praksis i arbeidslivet
- 20 pst avbryter løpet i VGO. Færre med utenlandsspråkleg bakgrunn avleggar fagprøve
- Mange får ikkje realkompetansevurdering
- Modulstrukturen implementerast ulikt, men vurderast som eit godt verkemiddel
- Utfordringar med å rekruttere bedrifter- opplever forsøket som ressurskrevjande

Ideas2evindence 2022 og innspel frå fylkeslaga

Departementet om ressursar:

- 302 millionar til fullføringsreforma over statsbudsjett for 2023
- 73 millionar for å gjere opplæringa meir fleksibel
- Departementet meiner det er lagt budsjettmessig til rette for innføring haust 24
- KS meiner ressursane er for knappe

Status FOV?

All førebuande vaksenopplæring (FOV) skal modulariserast

- Læreplanar i faga norsk eller norsk for framanddspråklege minoritetar, samfunnsfag, engelsk, matematikk og naturfag
- 4 moduler i kvar læreplan (i alt 20 modular)
- Eigen grunnmodul i lese- og skrivetrening for deltakararar utan tidligare skulegang
- Læringsutbytte-beskrivelsar på nivå 2 i NKR

Status VOV?

13 lærefag

- Forsøk i 5 fylkeskommunar
- Vurderast om fleire fag skal modulariserast
- Involvering av faglege råd, fagmiljø og lærarar

Studieførebuande utdanningsprogram?

- Udir jobbar med tilråding til KD
- Utfordring knytta til dybdelæring og tverrfaglegheit
- Frykter fragmentering?

Framleis fleire vegar til fagbrev for vaksne

- Fagbrev på jobb
- Praksiskandidatordninga
- M fl.

Ansvar, samarbeid og rolleavklaringar

Må avklare

- Ansvarsfordeling mellom kommunar og fylkeskommunar
- Arenaer for samarbeid på tvers av skuleslag
- Ansvarsfordeling mellom lærarar, bedrift og opplæringskontor
  - Lærarar, ikkje bedriftene, må vurdere Vg1- og Vg2-kompetanse
- Fylkeskommunen må ta eit større ansvar for heile opplæringsløpet
- Utfordringar rundt løypande opptak – faste tidspunkt rundt opptak?
- Bør modulane få en meir definert varigheit?

Press på lærarressursane

- Behov for fleire kvalifiserte lærarar
- Ingen kontaktlærarressurs
- Må setjast av ressursar til individuell kartlegging og oppfølging
- Løypande opptak – skaper uføreseilegheit
- Må utviklast nye avtalar om årsrammer

Kompetansebehov for lærarar og aktørane i vaksenopplæringa

- Lærarar treng opplæring i nye moduliserte læreplanar
- Felles læreplanforståing
  - Undervegsvurdering
  - Sluttvurdering
  - Kartlegging av kompetanse
- Arbeidslivet og Nav treng meir kunnskap om vaksenopplæringa
- Korleis skil modulstrukturert opplæring seg frå ordinær opplæring?

Fjernundervisning

Ny opplæringslov legg til rette for meir bruk av fjernundervisning

Utdanningsforbundet meiner fjernundervisning skal vere:

- Eit supplement, ikkje eit sparetiltak
- Fastsetje klare rammer og retningslinjer
- Tilgang til støtteressursar

Styrka tilbod om rådgiving

Treng både yrkes- og utdanningsretta og stadbasert rådgiving

Vaksne må ha kunnskap om:

- moglegheiter i utdanningssystemet
- vaksne sine rettar
- opplæringsmogelegheitar for vaksne
- Korleis modulbasert opplæring fungerer
- god rettleiing og oppfølging undervegs

Realkompetansevurdering

Treng gode rammeverk og verktøy som er tilpassa modulisering

HK-dir skal greie ut tiltak og foreslår:

- *Overføre ansvar for all opplæring til eitt forvaltningsnivå?*
- *Styrka og like rammevilkår for fagkonsulentar?*
- *Samordne realkompetansevurdering på færre einingar*

Kva tenkjer de er viktige tiltak for å styrke realkompetansevurderinga?